

मैत्रावरुणर्वसिष्ठः। मरुतः। त्रिष्टुप्।

मध्वो वो नाम मारुतं यजत्राः प्र यज्ञेषु शवसा मदन्ति।

ये रेजयन्ति रोदसी चिदुर्वी पिन्वन्त्युत्सं यदयासुरुग्राः ॥ ७.०५७.०१

यजत्राः- हे पूज्या मरुतः। वः- युष्माकम्। नाम। मध्वः- मधुरम्। यज्ञेषु। शवसा- बलेन। प्र मदन्ति- युष्मान् स्तोतारः स्तुवन्ति। ये। उर्वी- विस्तृते। रोदसी- द्यावापृथिव्यौ। रेजयन्ति- कम्पयन्ति। उत्सम्- मेघम्। पिन्वन्ति- वर्षयन्ति। उग्राः- उद्गूर्णाः। अयासुः- यान्ति ॥१॥

निचेतारो हि मरुतो गृणन्तं प्रणेतारो यजमानस्य मन्म।

अस्माकमद्य विदथेषु बर्हिषा वीतये सदत पिप्रियाणाः ॥ ७.०५७.०२

मरुतः। गृणन्तम्- स्तुवन्तम्। निचेतारः- मृगयमाणा भवन्ति। हि- खलु। यजमानस्य- पूजकस्य दातुः। मन्म- मननम्। प्रणेतारो भवन्ति। अस्माकम्- नः। विदथेषु- यज्ञेषु। अद्य- इदानीम्। वीतये- अनुभूतये। पिप्रियाणाः- प्रीयमाणाः सन्तः। आ सदत- उपविशत ॥२॥

नैतावदन्ये मरुतो यथेमे भ्राजन्ते रुक्मैरायुधैस्तनूभिः।

आ रोदसी विश्वपिशः पिशानाः समानमज्जते शुभे कम् ॥ ७.०५७.०३

यथा। इमे- एते। मरुतः। तथा। एतावत्। अन्ये- इतरे नैव कुर्वन्ति। रुक्मैः- शोभनाभरणैः। आयुधैः- प्रहरणैः। तनूभिः- स्वदेहैः। भ्राजन्ते- ज्वलन्ति। तेषामाभरणप्रहरणतनवस्तडिदादयः। विश्वपिशः- विश्वप्रकाशः। रोदसी- द्यावापृथिव्यौ। आ- समन्तात्। पिशानाः- प्रकाशयन्तः। समानम्। अज्जि - प्रकाशम्। अज्जते- प्रकटयन्ति ॥३॥

ऋधक्सा वो मरुतो दिद्युदस्तु यद्व आगः पुरुषता कराम।

मा वस्तस्यामपि भूमा यजत्रा अस्मे वो अस्तु सुमतिश्चनिष्ठा ॥ ७.०५७.०४

यत्- यद्यपि । आगः- अघम् । पुरुषता- मनुष्यतया । कराम- करवाम । तथापि । मरुतः । वः-
युष्माकम् । सा- तत् । दिद्युत्- प्रहरणम् । ऋधक्- अस्मत्तः पृथग्भवतु । यजत्राः- पूज्याः । वः-
युष्माकम् । तस्याम्- तस्मिन् प्रहरणे । मा । भूम- भवेम । अस्मे- अस्मभ्यम् । वः- युष्माकम् ।
चनिष्ठा- अन्नवत्तमा । सुमतिः । अस्तु- भवतु ॥४॥

कृते चिदत्र मरुतौ रणन्तानवद्यासः शुचयः पावकाः ।

प्र णोऽवत सुमतिभिर्यजत्राः प्र वाजेभिस्तिरत पुष्यसे नः ॥ ७.०५७.०५

अत्र- अस्मिन् स्थाने । कृते- पुण्ये कृते । मरुतः । रणन्त- रमन्ताम् । अनवद्यासः- अदोषाः ।
शुचयः- शुद्धाः । पावकाः- शोधकाः । यजत्राः- पूज्याः । सुमतिभिः- शोभनबुद्धिभिः । नः-
अस्मान् । प्र- प्रकर्षेण । अवत- रक्षत । पुष्यसे- पोषाय । नः- अस्मान् । वाजेभिः- अन्नैः । प्र
तिरत- प्रवर्धयत ॥५॥

उत स्तुतासौ मरुतौ व्यन्तु विश्वेभिर्नामभिर्नरौ हवीषि ।

ददात नो अमृतस्य प्रजायै जिगृत रायः सूनृता मघानि ॥ ७.०५७.०६

उत- अपि च । स्तुतासः- अभिष्टुताः । मरुतः । विश्वेभिः- सर्वैः । नमोभिः- नमस्कारैः । दत्तानि
हवीषि । व्यन्तु- भक्षयन्तु । प्रजायै- सन्ततये । अमृतस्य- उदकं तदुपलक्षितरेतो वा । नः-
अस्मभ्यम् । ददात- दत्त । रायः- दानयोग्यधनयुक्तानि । सूनृता- प्रियहितानि वाक्यानि । मघानि-
सम्पद्भूतानि । जिगृत- उद्गिरत ॥६॥

आ स्तुतासौ मरुतो विश्व ऊती अच्छा सूरीन्सर्वताता जिगात ।

ये नस्मना शतिनो वर्धयन्ति यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.०५७.०७

स्तुतासः- अभिष्टुताः । मरुतः । विश्वे- सर्वे । ऊती- रक्षया । सूरीन्- विदुषः । अच्छा- अभिलक्ष्य ।
सर्वताता- यज्ञे । जिगात- अभिगच्छत । ये । नः- अस्मान् । त्मना- स्वतः । शतिनः- अनन्तान् ।
वर्धयन्ति । यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥७॥

Dr. Rangaraj